

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
"Києво-Могилянська академія"
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
НАУКОВИЙ АРХІВ

Зеркаль Сава Петрович
(1896-[1979])

Український інженер, громадський
діяч, публіцист, видавець і редактор

ФОНД № 2

ОПИС № 1

документів постійного зберігання

за 1863-1978 р.р.

Передмова

Зеркаль Сава Петрович народився 18 квітня 1896 року в містечку Хмiловi Роменського повіту на Полтавщині в сім'ї хліборобів.

У 1909 році закінчив 5 класів містечкової школи. Деякий час займався хліборобською працею разом з батьками.

29 листопада 1919 року під натиском фронту більшовиків відступив на південь України. З початку 1920 року воює в складі Херсонської дивізії Української армії УНР. У серпні цього ж року разом з дивізією перейшов через Карпати до Чехословаччини. Так Зеркаль С опинився за кордоном. Тут він у 1922 році вступив на Матуральні курси Українського Громадського Комітету при Українській Господарській Академії в Подебрадах, по закінченні яких вступив на агрономічно-лісовий факультет Української Господарської Академії. А 28 травня 1928 року отримав диплом інженера-агронома.

Із 28 вересня 1928 по 5 квітня 1945 року він працював у Братиславському відділі по регуляції річок і меліорації Міністерства земельних справ.

На початку 30-х років Зеркаль С проводить активну громадську роботу як голова Української Громади "Єдність" у Братиславі.¹ Так, він був організатором святкування 1 листопада 1930 року річниці Листопадової (1 листопада 1918 року) революції у Львові. А на засіданні представників українських організацій 9 листопада 1930 року було вирішено утворити в Братиславі Контактний Комітет українських організацій Словаччини з метою протестної акції проти польського терору в Східній Галичині. До складу цього Комітету увійшов і Зеркаль С. Він був одним із авторів протестних листів до Ліги Націй та до Ліги захисту прав людини. Проводилися й інші заходи.

У квітні 1945 року переїздить до Німеччини разом з родиною і зупиняється в Мюнхені. Тут він разом із земляками-інженерами був одним із організаторів Делегатури Українського Технічно-Господарського Інституту, в якій з жовтня 1945 по липень 1949 року займав посади секретаря й скарбника.

17 липня 1949 року Зеркаль С прибув до Сполучених Штатів Америки, де працює викладачем до виходу на пенсію в 1962 році. І весь цей період він перебуває у вирі громадського життя. Тут він стає членом Української Партії Соціалістів-Революціонерів. Ця партія 25 вересня 1949 року засновує нову організацію "За волю України". А головою Управи обирають Зеркаля С.

З січня 1953 року відбулися організаційні збори українців у Нью-Йорку, які ухвалили започаткувати організацію під назвою "Українська Громада імені Микити Шаповала в ЗДА". Було обрано Управу, до якої увійшов Зеркаль С; прийнято Стату; ухвалено організувати при Громаді Допомоговий фонд. Також було вирішено видавати щомісячний журнал "Українське громадське слово".

Протягом 1953-1958 років він був видавцем, редактором і автором багатьох публікацій цього журналу. "Українське Громадське слово" мало свої представництва в Бельгії, Німеччині, Франції і вміщувало на своїх сторінках публіцистичні статті, нариси, листи, художні твори авторів з Бразилії, Канади, США та інших країн. Крім того, в ньому публікувалися інформаційні матеріали про поточні справи Української Громади. Всього ж вийшло в світ 72 номери журналу.

¹ НаУКМА, Фонд №2, Опис 1, спр.50, арк.3-4.

² Там же, арк.5-78.

³ Там же, спр.51, арк.3.

Зеркаль С. був членом Українського Робітничого Союзу (УРС) 38 відділу імені Івана Франка в Нью-Йорку, членом Українського Історичного Товариства та інших товариств, які існували в США.

На пенсію він вийшов у 1962 році. Однак не полишає громадської роботи. До того ж, багато часу присвячує студюванням матеріалів з історії України і готує великі наукові праці про історію Українського Закарпаття.

Зеркаль С дуже уважно слідкував за публікаціями в україномовній періодичній пресі США про Україну та життя українців у США та інших країнах і неодмінно виступав з публікаціями в газетах проти спотворення реальних подій і домагався правдивого зображення життя української діаспори. Особливо його обурювали конфлікти між керівниками українських громадських організацій та справжніх українців-патріотів.

Його цікавили історія України, релігії і церкви в Україні, політика, освіта, мистецтво, бібліотечна справа. Він започаткував архіви Шаповала Микити і Коршнівського А., упорядкував і видав такі праці:

1. Богацький П., Шаповал М., Животко А. "Українська хата", Київ, 1909- ---- роки. Вийшла в Нью-Йорку 1955 року.
2. Шаповал Микита "Схема життєпису". Автобіографія і спогади автора. Нью-Йорк, 1956р.
3. Шаповал Микита "Щоденник". Нью-Йорк, 1958р.
4. Шаповал Микита "Гетьманщина і Директорія". Спогади. Нью-Йорк, 1958р.
5. Алчевська Христя "Клематис". Збірка поезій. Нью-Йорк, 1964р.

Написав і видав такі праці:

1. "Національні і релігійні відносини на Закарпатті". Нью-Йорк, 1956.
2. "Родина Алчевських", Нью-Йорк, 1964.
3. "Руїна козацько-селянської України в 1648-1764 роках". Нью-Йорк, 1968.
4. "Українська земля і нарід за Карпатами", 1973 та ін.

Документи, що відклалися у фонді Зеркаля С.П., характеризують його як людину, глибоко зацікавлену в розвої української науки, культури, мови та релігії в українській діаспорі США. Найоб'ємніше це проглядається в його публікаціях, вміщених у журналі "Українське громадське слово" та в україномовних газетах США - "Наша Батьківщина", "Українське життя", "Новий шлях" та ін.

Архівний фонд Зеркаля С складається з його монографій, статей, коментарів, рецензій, відгуків, листування.

До опису включено також журнал "Українське громадянське слово", який виходив протягом 1953-1958 років. Однак, у фонді відклалися лише примірники за 1953. 1957-1958 роки за виключенням окремих номерів. (Од. зб.38-40).

Серед матеріалів, що відклалися у фонді, значну частину становлять вирізки з газет. Це підбірки публікацій україномовної преси США і Канади про життя українських емігрантів.

Є кілька статей авторів, відомості про опублікування яких відсутні. Це од. зб. №№62, 63, 75, 81. Особливо цінними слід вважати одиниці зберігання 1-6, 54.

Одиниці зберігання 85-87 не є оригінальними, авторськими документами. Однак, вони містять досить цінну інформацію для дослідників.

На більшості машинописних і рукописних документів крім власноручного підпису Зеркаля С стоїть штамп "Інж. Сава Зеркаль".

Частину газетних вирізок наклеєно на окремі аркуші паперу, очевидно, Зеркалем С.

Од. зб. 57 являє собою передруки, які наклеєно на одному аркуші, із затухаючим текстом.

Архівні документи Зеркаля С. надійшли до НаУКМА від дочки Оксани, яка, очевидно, має подвійне прізвище Зеркаль-Мінська¹ (чоловік - Михайло Мінський) і мешкає в США. Їй було надіслано два листи у 2000 та 2001 роках. Однак відповіді немає. Налагодження зв'язку триває.

Документи в описі відсистематизовано за схемою, пропонованою "Методическими рекомендаціями по работе с документами личного происхождения", М., 1990 р.

Документи мають задовільний стан (крім од. зб. №57), підготовлені для тривалого зберігання і наукового користування. Справи вкладено в папки або конверти, які технічно оформлені відповідно до вимог Основних правил роботи державних архівів України.

Зав. Науковим архівом
вересень 2001р.

Циганенко О.О.

¹ НаУКМА, Фонд №2, Оп. №1, Од. зб. 38, арк.27.

Іменний покажчик

	Спр. №
Балудянський М.	23
Бернадин С.	84
Білевич І.	23
Богацький П.	61
Винар Л.	64
Винниченко В.	58, 79, 86
Винниченко І.	57
Винниченко Р.	57
Волиняк П.	35
Галаган М.	86
Галайчук Б.	72
Гергелевич М.	83
Грановський О.	42, 47, 56
Григоріїв Н.	86
Грінченко Б.	42
Грушевський М.	9, 30, 42
Добрянський П.	62
Драгоманов М.	33,60
Драгоманов С.	60
Єреміїв М.	68
Животко А.	61
Залізник М.	86
Іванюк В.	29
Ільченко О.	13
Кедрін І.	31
Коваленко О.	68
Колодзинський М.	32
Копистянський А.	76-78
Корщ Ф.	29
Коршнівський А.	42,55

Кубійович В.	31
Лісовий Ю.	75
Лужицький Г.	83
Лященко С	81
Майер Ю.	64
Маланюк Є.	54
Марченко Л.	1
Марченко М.	34
Нідерле Л.	25
Озерянин Б.	82
Орлай І.	23
Палійчук Б.	36
Папанек	35
Петлюра С.	29,67
Піскунов Ф.	89
Подольнин К.	33
Полуботок П.	18
Руснак М.	15
Славинський М.	29
Солженіцин О.	81
Хмільвський С.	62,63
Цеглинський М.	86
Чапленко В.	41
Чубатий М.	8, 16, 17,43,62,70
Шанковський Л.	66
Шаповал А.	57
Шаповал Микита	42,61,86,87
Шаповал Микола	87
Шевельов Ю.	42
Шевченко Т.	53
Яворський О.	67

Список скорочень

Арк. - аркуш

БСЭ - Большая Советская Энциклопедия

газ. - газета

друк. - друковано

журн. - журнал

ін. — інше

маш. - машинопис

НТШ - Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка

рр. - роки

рук. - рукопис

СРСР - Союз Радянських Соціалістичних Республік

ст. - стаття

США - Сполучені Штати Америки

УВАН - Українська Вільна Академія Наук

УВУ - Український Вільний Університет

УНР - Українська Народна Республіка

УПА - Українська Повстанська Армія

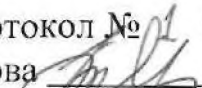
УРС - Український Робітничий Союз

УРСР - Українська Радянська Соціалістична Республіка

УСП - Українська Соціалістична Партія

Ч.С.Р. - Чехо-Словацька Республіка

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Комісії по фондах
Наукової бібліотеки НаУКМА

Протокол № 1 від 12.07.2002р.
Голова Ярошенко Т.О.

ФОНД № 2

**Зеркаль Сава Петрович
(1896-[1979])**

український інженер, громадський
діяч, публіцист, видавець і редактор

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

1863- 1978 р.р.

№№ п.п.	Заголовки справ	Дати доку- ментів	К-ть докум	К-ть арк.	При- мітки
1	2	3	4	5	6
I. Творчі матеріали					
<i>Монографії</i>					
1.	"Українське Закарпаття" ("Статистично- етнографічний елаборат") Маш. з правкою Л. Марченка.	1952	1	161	
2.	"Руїна України" Про соціально-економічні відносини Гетьманщини від 1648р. до 1764 р., ліквідацію автономності Гетьманщини, закріпачення селянства в 1783р., поділ Гетьманщини на губернії. Маш.	1958	1	57	

1	2	3	4	5	6
3.	<p>"Руїна України" Про соціально-економічні відносини Гетьманщини від 1648р. до 1764 р., ліквідацію автономності Гетьманщини, закріпачення селянства в 1783р., поділ Гетьманщини на Губернії. Варіант. Уривок. Вирізка з невстановленого журналу. Друк.</p>	08 червня 1967	1	29	
4.	<p>"Українська земля і нарід за Карпатами" Том 1. Част. 1. Про історію Закарпатської України від 500р. до н.е. по 1900 рік. Маш.</p>	1973	1	405	
5.	<p>Те саме. Варіант. Маш.</p>	1976	1	271	
6.	<p>"Закарпаття, Зататращина". Про історію українців Закарпаття від 1500р. до н.е. по 1848р. Маш.</p>	б/д	1	141	
	<i>Статті</i>				
7.	<p>"Співпрацею до консолідації" Про життя української еміграції в Німеччині. Авториз. маш.</p>	01 травня 1948	1	4	

1	2	3	4	5	6
8.	<p>"Лемківщина, Засяння і Холмщина - українські землі", "Не шматуйте і не руйнуйте України". Про статті Чубатого М., надруковані у газ. "Свобода" від 27 28 29 жовтня 1952 р. та "Вільне сло-во" від 29 листопада 1969 р.</p>	<p>29 листопада 1952-22 січня 1970</p>	2	19	
9.	<p>"Творець української історії, нації і держави", "Батько України". Про Грушевського М.С. Окремі аркуші [журналу "Українське громадське слово"]</p>	[1955]	1	4	
10.	<p>"Україна в боротьбі за свою суверенну і соборну державність", "У 40-у річницю проголошення суверенності УНРеспубліки". Про причини революції та події в Україні 1917 р. та зміни в політичному, економічному й соціальному становищі України за 40 років. Авториз. маш. з авт. правкою, автограф</p>	<p>22 січня 1958-28 липня 1964</p>	3	10	
11.	<p>"Наука для всіх, чи тільки для вибраних" Про наукові конференції УВАН та НТШ в Нью-Йорку. Вирізка з газ. "Новий шлях"</p>	<p>04 серпня 1962</p>	1	3	
12.	<p>"Словаки чи українці?" Про передісторію Слов'яно-Руси-України, перехід до князівської доби і до 14 ст. Авториз. маш.</p>	<p>12 травня-25 червня 1963</p>	4	21	

1	2	3	4	5	6
13.	<p>"Про мову в Україні"</p> <p>Про статтю Ільченка О. щодо мовного питання в УРСР, надруковану в газ. "Радянська Україна" від 17, 18, 19 травня 1963 р.</p> <p>Автограф.</p>	27 липня 1963	1	11	
14.	<p>"Україна за Карпатами, Татрами, на Самоші, Тисі, Дунаї і Мораві".</p> <p>Про історію укранців від IV ст. до н.е. по 1962р.</p> <p>Автограф.</p>	1963	1	15	
15.	<p>"Якої національності єпископ Михайло Русняк?"</p> <p>Про походження східних слов'ян та запровадження християнства на Русі.</p> <p>Авториз. маш.</p>	25 січня 1965	1	7	
16.	<p>"За правильне розуміння історії Русі", "Мильне тлумачення виникнення трьох східно-слов'янських націй"</p> <p>Про статтю Чубатого М. "Княжа Русь Україна та виникнення трьох східно-слов'янських націй" та замітку "Про етнічний характер Київської Русі та її англійську назву"</p> <p>Вирізки з газ. "Толос Лемківщини" та "Вільне слово".</p>	01 червня 1965- 16 серпня 1969	2	5	
17.	<p>"До відповіді професора Чубатого М."</p> <p>Про історію релігії і становлення церкви в Україні.</p> <p>Авториз. маш., друк.</p>	10 червня- 15 листопада 1965	4	15	
18.	<p>"Як Павло Полуботок багатів"</p> <p>Про придбання маєтностей Чернігівським полковником П. Полуботком та сплату податків селянами.</p> <p>Авториз. маш.</p>	18 липня 1966	1	9	

1	2	3	4	5	6
19.	<p>"Герої Карпатської України, мадярські джентри і еміграційні безбатченки"</p> <p>Про історію Закарпаття. Вирізка з газ. "Українське життя", 30.10.1966.</p>	15-30 жовтня 1966	2	12	
20.	<p>"Відповідь редакції "Гомону України".</p> <p>Про дискусію щодо питання історії України. Вирізка з газ. "Наша Батьківщина"</p>	31 липня 1967	1	9	
21.	<p>"Післямова".</p> <p>Післямова до збірника статей невстановлених авторів про соборність і суверенність української державності. Маш.</p>	22 січня 1970	1	1	
22.	<p>"Критичний нарис розвоєвих тенденцій Українського Вільного Університету"</p> <p>Про виникнення Українського Вільного Університету в Празі, переїзд до Мюнхена та його значення. Маш.</p>	Не раніше 1973	1	3	
23.	<p>"Українська земля і нарід за Карпатами. Угорська Русь. Ті, що покинули рідну землю і нарід та виїхали до Російської імперії жирувати"</p> <p>Про Закарпатоукраїнських діячів культури, мистецтва і науки Орлая І.С., Балудянського М.А., Білевича І.В. та ін. Авториз. маш.</p>	01 червня 1976	1	11	

1	2	3	4	5	6
	<i>Замітки</i>				
24.	<p>"Спростування" Про партії української еміграції, створення української соціалістичної партії (УСП) та ін. Авториз. маш.</p>	<p>12 червня 1950- 12 січня 1951</p>	2	2	
25.	<p>"Л. Нідерле про Галичину". Про етнографічну відмінність Сандомиру і краків'ян від решти по- ляків. Автограф.</p>	<p>17 липня 1952</p>	1	1	
26.	<p>"Кіевская старина" Київ, 1902, том 78-79 Анотації статей газети. Маш.</p>	<p>12 червня 1954</p>	1	1	
27.	<p>"Вибір з преси". До статті не вказаного автора "З приводу 10-річчя нашої еміграції*", надрукованої в газ. "Сучасна Украї- на" (Мюнхен, Німеччина) Маш.</p>	<p>02 березня 1955</p>	1	1	
28.	<p>"Де ж правда?", "Зародження нової держави в Східно-Південній Азії" та ін. Про висвітлення газетами роботи Другого Вселенського Собору в Римі, звільнення Пакистану від колоніальної залежності та ін. Автограф, маш.</p>	<p>01 січня 1956- 05 березня 1963</p>	3	3	

1	2	3	4	5	6
29.	<p>"Що написав В. Іванюк у статті "Симон Петлюра як громадянин, політик і державний муж" ("Новий літопис", Вінніпег, Канада, [1954]), "А що написав М. Славинський у збірникові "Симон Петлюра - державний муж" (Нью-Йорк, 1957).</p> <p>Про використання Іванюком В. та Славинським М. цитати Корша Ф. про Петлюру С. Автограф.</p> <p style="text-align: center;"><i>Коментарі</i></p>	21 грудня 1964	1	1	
30.	<p>М.Грушевський "Історія України-Руси", том 2. Коментар до 2-го тому "Історії України-Руси " Грушевського М. Автограф, маш.</p>	10 березня 1951- 26 березня 1964	2	47	
31.	<p>"Біда з невченими, а ще більша біда з перевченими", "Публіцисти з лихою пам'яттю". До виступів Кедріна І. на зустрічі митців Америки і Канади в Торонто і Кубійовича В. на нараді монографістів Нью-Йорку. Автограф.</p> <p style="text-align: center;"><i>Рецензії</i> <i>Огляди</i> <i>Відгуки</i></p>	12 грудня 1954- 10 березня 1958	2	3	
32.	<p>"Огляд одного видання. М Колодзинський - Українська воєнна доктрина". Огляд з критикою основних принципів воєнної доктрини українського націоналізму. Авториз. маш.</p>	10 лютого 1951	1	2	

1	2	3	4	5	6
33.	"Плюваки й брехуни" Критичне зауваження на статтю Подольнина К. про Драгоманова М. Маш.	15 червня 1956	1	1	
34.	"Михайло Марченко. Суспільство найближчого майбутнього - це нове суспільство дрібновласницьке" Рецензія з критикою засадничих положень Марченка М. Маш.	16 вересня 1958	1	2	
35.	"Критика" Критичні замітки на доповідь Папанека про допомогу чехів україн- ській еміграції та рецензія на книгу Волиняка П. "Фізична географія України". Автограф.	10 січня - 10 квітня 1963	2	3	
36.	"За які українські кордони : сучасні, етнографічні чи історичні?". Огляд статті Палійчука Б. "Укра- їнські державні кордони", надрукованої в журн. "Український самостійник"(Мюнхен, Німеччина). Авториз. Маш. з авт. правкою. На арк. 15 наклеєна вирізка з газ. "Український голос" зі статтею Зеркаля С.П. "В доборі союзників треба бути обережним".	10 жовтня 1966- листопад 1968	2	16	
	* * *				
37.	Список статей, рецензій, листів Зеркаля С.П. за 1948-1978 р.р. Маш.	б/д	1	3	

1	2	3	4	5	6
	<p><i>Журнали з публікаціями Зеркаля С.П.</i></p>				
38.	<p>"Українське громадське слово" Щомісячний журнал. Видавався на кошти Української Громади в Нью-Йорку з 1953 р. 1953 р., №№ 1-4, 6-12.</p>		11	146	
39.	<p>Те саме. 1957 р., №№ 1,3,4,7,8, 10-12.</p>		8	95	
40.	<p>Те саме. 1958 р., №№ 1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 11-12.</p>		5	88	
	<p>II. Листи Зеркаля С.П.</p>				
41.	<p>До Чапленка В.</p>	<p>28 березня 1960</p>	1	1	
42.	<p>До Грановського О. Згадуються: Грінченко Б., Гру- шевський М., Шаповал Микита, Коршнівський А, Шевельов Ю. та ін.</p>	<p>19 січня 1976</p>	1	1	
	<p><i>до організацій</i></p>				
43.	<p>"З листів до редакції" Витяги з листів Зеркаля С.П. до редакції газети "Українське життя" (Чікаго, США) з приводу статті М.Чубатого про становище релігії і церкви. Автори. маш., вирізка з газ.</p>	<p>07-25 квітня 1965</p>	2	2	

1	2	3	4	5	6
44.	<p>"До Хвальної Головної Управи Українського Робітничого Союзу в Скрентоні";</p> <p>Лист - протест проти ухвали Головної Управи УРС запросити священника на відкриття конвенції.</p> <p>Авториз. маш.</p>	20 травня 1965	1	1	
45.	До редакції газ. "Українське життя" з проханням внести виправлення до раніше надісланої статті.	12 листопада 1966	1	1	
46.	До редакції газ. "Гомін України" з пропозицією надрукувати статтю. Додається відповідь редакції.	25 квітня- 22 травня 1967	0	3	
III. Лист до Зеркала С.П.					
47.	Грановського О.	03 січня 1975	1	1	
<i>від організацій</i>					
48.	Лист Публіцистично-наукового інституту та анкета на тему "Україна і справа її визволення в 1970-х роках". Є відповідь Зеркала С. на питання анкети. Друк., маш.	15 березня- 15 квітня 1970	3	3	
49.	Українського Вільного Університету (у Мюнхені), Українського соціологічного інституту та Українського лікарського товариства (у Нью-Йорку) про надсилання матеріалів про діяльність УВУ, гурток прихильників Прящівщини та ін. Рук., маш.	11 березня- 25 червня 1974	4	4	

1	2	3	4	5	6
IV. Матеріали до біографії.					
50.	<p>Матеріали про діяльність Контактного комітету українських емігрантських організацій у м. Братіславі (Ч.С.Р.) для проведення акції протесту проти польського терору на Західних землях України (спогади, листування, плани роботи та ін.). Рук., маш., друк..</p>	16 жовтня 1930- 05 червня 1931	21	78	
51.	<p>Листування з Управою Українсько-го Історичного Товариства про надсилання книг і рукописів, про передплату журналу "Український Історик", надсилання грошей. У справі є біографічна довідка Зеркаля С.П.</p>	11 жовтня 1973 - 10 листопада 1974	5	6	
* * *					
52.	<p>"Хміль, містечко Роменського повіту на Полтавщині. Стан з дня 01.12.1919р." Записки про місце народження Зеркаля С.П. Маш., вирізка з газ.</p>	1976, 1978	2	6	
V. Матеріали, зібрані для своєї роботи та ті, що цікавили Зеркаля С.					
53.	<p>Шевченко Т. "Іван Гус". Поема. Фотолітографія автографа Шевченка Т.</p>	[29 січня 1863]	1	5	

1	2	3	4	5	6
54.	Маланюк Є. "Павло Тичина". Баладна ода. Автограф.	травень 1924	1	2	ОЦ
55.	Коршнівський А. "Автобіографія Антона Коршнівського-Корша", список архівних документів Коршнівського А., одержаний Зеркалем С. із Бразилії в 1958р., плакати, листівки. Авториз. маш., друк.	08 вересня 1937- 12 липня 1964	6	18	
56.	Granovsky A.A. "Ukraine - Battle Ground For Freedom" (Грановський А.А. "Україна - поле битви за свободу".) Брошура про Україну як жертву несправедливої агресії, про великі бої на території України. Друк.	Серпень 1944	1	2	
57.	Листи від Шаповал Антоніни до Винниченко Розалії та Іллі Костянтиновича і Винниченко Р. до родини Шаповалів. Маш.	02 травня 1944- 08 квітня 1963	4	5	
58.	Винниченко В. "Заповіт борцям за визволення". Маш. з правкою.	04 серпня 1949	1	112	
59.	"Комунікат. 4.2". Бюлетень партії соціалістів-революціонерів про нову організацію "За волю України" та про політичні партії і течії в українській еміграції. Маш.	01 листопада 1949	1	3	

1	2	3	4	5	6
60.	<p>Матеріали про життя і творчість Михайла і Світозара Драгоманових (вирізки з газ. і журналів, витяг з БСЭ та ін.)</p> <p>Автограф, друк.</p>	<p>Березень 1954- 03 січня 1964</p>	8	29	
61.	<p>"Українська Хата", К., 1909-1914. 4.2", Нью-Йорк, 1955.</p> <p>Збірник спогадів Богацького П., Шаповала М. та Животка А. Про діяльність та значення журналу.</p> <p>Є портрети Богацького П. і Шаповала М.</p> <p>Друк.</p>	1955	1	36	
62.	<p>Хмільвський С.</p> <p>"Дожиттьовим прийдешнім поколінням редакторам".</p> <p>Критичне зауваження про інформацію, вміщену в газ. "Свобода" про видання "Українського квартальника" англійською мовою зі статтями М.Чубатого та П.Добрянського.</p> <p>Авториз. маш.</p>	<p>16 липня 1956</p>	1	2	
63.	<p>Хмільвський С.</p> <p>"Що писала газета "Свобода".</p> <p>Коментар до статей на патріотичну тему, надрукованих у газ."Свобода" за липень 1958 р.</p> <p>Маш.</p>	<p>липень 1958</p>	1	2	
64.	<p>Винар Л.</p> <p>"Люди старої України", "Походження Максима Кривоноса".</p> <p>Майер Ю.</p> <p>"Из далекого прошлого" та ін. статті про історію України й українців.</p> <p>Вирізки з газ.</p>	<p>25 вересня 1959- 05 листопада 1978</p>	7	38	

1	2	3	4	5	6
65.	<p>Матеріали про діяльність Українського інституту Америки (в Нью-Йорку), Українського соціологічного інституту (в Нью-Йорку), Українського історичного товариства та ін. Друк., маш.</p>	27 квітня 1960- 03 листопада 1975	16	24	
66.	<p>Шанковський Л. "Чи варто вчитись української мови". Стаття про необхідність знання рідної мови українцем в еміграції. О.Т. "Починаймо навчання української мови ще в дошкільному віці". Стаття. Журн."Де наші діти", №4, 1960, жовтень.</p>				
67.	<p>Яворський О. "Політичний тестамент Симона Петлюри". Про значення Петлюри С. у політичному житті України. Вирізка з газ."Український голос".</p>	22 червня 1963	1	1	
68.	<p>Єремійв М. [Некролог] про О. Коваленка [актора] Інформація про нараду Соцінтерну. Вирізки з газет.</p>	21-28 грудня 1963	2	3	
69.	<p>Матеріали про українсько-польські взаємини та про історію і сучасне життя лемків (вирізки з газет і журналів, передруки та ін.).</p>	лютий 1964- 01 лютого 1978	43	157	

1	2	3	4	5	6
70.	<p>Чубатий М. "Більше світла в справі Патріархату". (Відповідь інженеру С. Зеркалеві). Стаття про історію і становище церкви в Україні. Вирізка з газ."Українське життя".</p>	<p>16,23 травня 1965</p>	1	7	
71.	<p>"До українського суспільства". Звернення Міннесотського університету до українців-емігрантів збирати і надсилати до Українського центру в університеті книги і документи про життя українців у США. Друк.</p>	<p>травень 1966</p>	1	1	
72.	<p>Галайчук Б. "Українські державні кордони". Стаття про колишні та сучасні державні кордони України. Окремі аркуші (стор. 8-18, 33-34) Журналу "Український самостійник", № 105, травень 1966.</p>		1	7	
73.	<p>Матеріали про розселення українців по губерніях, міграційні процеси, про інші національності в Україні за період з 1859 по 1930 рр. Маш.</p>	<p>10 вересня 1966- 1976</p>	4	10	
74.	<p>Матеріали про заснування та діяльність українських бібліотек і бібліографічно-довідкових центрів та архівів у США (статті, листи, інформації, буклет). Друк, маш.</p>	<p>02 вересня 1967- 09 липня 1974</p>	25	42	
75.	<p>Лісовий Ю. "Кислицькі сокири" Стаття про археологічні знахідки крем'яних сокир на Вінничині та їх походження, існування і поширення у світі. Маш.</p>	<p>20 березня 1968</p>	1	3	

1	2	3	4	5	6
76.	Копистянський А. "Історія Руси", Монографія; ч. 3 Вирізки з газ. "Карпатська Русь" (Йонкерс, США)	24 вересня 1971-26 жовтня 1973	1	161	
77.	Те саме. Продовження.	03 листопада 1973-14 червня 1974	1	169	
78.	Те саме. Закінчення.	21 червня 1974-20 жовтня 1976	1	213	
79.	Публікації в газетах "Гомін України", "Український голос" (Вінніпег, Канада), "Свобода" та ін. Про збирання, впорядкування, збереження і публікації творчої спадщини Винниченка В. Вирізки з газ.	16 травня 1971-21 травня 1977	7	19	
80.	Матеріали про політичні репресії в СРСР, еміграцію українців за кордон та протести українських емігрантів проти арештів в Україні та збір пожертв (звернення, заклики, стаття та ін.)	19 червня 1975-15 листопада 1978.	3	6	
81.	Ляшенко С. "Відкритий лист до Олександра Солженіцина" Лист емігранта Ляшенко С. із запереченням ідейних, релігійних засад у художніх творах емігранта Солженіцина О. Маш.	9 вересня 1977	1	4	

1	2	3	4	5	6
82.	Озерянин Б. "Щоб не було запізно" Стаття про Галицьку угоду 1658 р. та переговори і домовлення між УПА і польською армією Крайового та життя українців у Польщі. Вирізки з газ. "Свобода"	22 січня 1978	1	3	
83.	"З нотатника Шпаргаляра" (листи до нотатника Шпаргаляра). Уривки з листів Гергелевича М. і Лужицького Г. Вирізка з газ. "Америка"	11 лютого 1978	1	1	
84.	Бернадин С. "В пам'ять українських героїнь" Стаття про боротьбу українських жінок за визволення України, про жінок-поетес та уявлення жінки в поезії. Вирізки з газ. "Америка"	25 лютого 1978	1	3	
85.	Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вольності УНР) 29.04. 1918 р. Варіанти. Маш.	б/д	2	16	
86.	Листи Цеглинського М. до Винниченка В., Залізняка М., Шаповала М., Галагана М., Григорієва Н. та ін. за 1923-1929 р.р. Рук., маш., передрук.	б/д	1	17	
87.	Витяги з листів Шаповала Микити до Шаповала Миколи (брата) за 12 грудня 1921-06 лютого 1932. Рук.	б/д	1	62	

1	2	3	4	5	6
88.	Зміст неперіодичного видання "Борітеся - поборите" (Відень, Австрія) за вересень 1920- 09. Грудня 1921 р. Рук.	б/д	1	6	
89.	"Передмова" до "Словниці української мови", укладеної Піскуновим Ф. (1872 р.) та зміст обкладинки 2-го видання "Словниці..." 1882 р. Маш., автограф.	б/д	2	5	
VI. Матеріали про Зеркаля С. П.					
***					
90.	Критика на брошуру "С. Зеркаль - Українська земля і нарід за Карпатами". Витяги з листів і публікацій про брошуру Зеркаля С. П. "Українська земля і нарід за Карпатами". Маш.	08 травня 1974	1	41	
VII. Паперові гроші <i>До 1917р.</i>					
91.	<i>Російські купюри номіналом 100 рублів.</i>				
	ДО 030044	1910	1	1	
	КР 104510	1910	1	1	
	ЛЛ 023772	1910	1	1	
	<i>25 рублів</i>				
	ДБ 906230	1909	1	1	
	<i>10рублів</i>				
	УХ 391892	1909	1	1	

1	2	3	4	5	6
	<i>5 рублів</i>				
	ТМ 589053	1909	1	1	
	<i>3 рублі</i>				
	АТ 388582	1909	1	1	
	<i>1 рубль</i>				
	НБ-349	1898	1	1	
	50 коп.	б/д	2	2	
	20 коп.	б/д	1	1	
	15 коп.	б/д	2	2	
	10 коп.	б/д	3	3	
	5 коп.	б/д	1	1	
	3 коп.	б/д	2	2	
	2 коп.	б/д	2	2	
	1 коп.	б/д	1	1	
	Свідоцтво № 02098 на державну ренту на чотири рублі річного прибутку на капітал 100 рублів. Серія 123 3 купонами №№ 103-120	22 серпня 1902	1	1	
92.	<i>Після 1917 р.</i>				
	<i>Купюри номіналом :</i> <i>1000 рублів</i>				
	АБ-015	1918	1	1	
	<i>50 рублів</i>				
	228181	1918	1	1	
	<i>500 рублів</i>				
	АЗ-024	1920	1	1	
		б/д	1	1	
	<i>20 рублів</i>				
93.	<i>Гроші радянської Росії</i>				
	<i>60 рублів</i>				
	АА-011	б/д	1	1	

1	2	3	4	5	6
	<i>3 рублі</i>	б/д	1	1	
	<i>1 рубль</i>	б/д	1	1	
94.	Українські гроші				
	<i>50 карбованців</i>				
	АК-207	б/д	1	1	
	<i>10 карбованців</i>				
	АГ 005837	б/д	1	1	
	<i>20 шагів</i>	б/д	1	1	
	Поштові марки				
95.	Поштові марки Української Народної Республіки та Української Національної Ради не погашені.	б/д- не пізніше 1948	36	36	
96.	Інші поштові матки України та СРСР погашені.	1929-1967	22	22	
97.	Знаки оплати споживчого товариства.	б/д	6	6	

В опис внесено 97 (дев'яносто сім) справ з №1 по № 97 - 372 (триста сімдесят два) документи на 3074 (трьох тисячах сімдесяти чотирьох) аркушах.

Укладач:

Завідуючий науковим архівом

/Циганенко О.О./

15.08.2001 р.

